

ฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดให้คู่สัญญาใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ ในการระงับข้อพิพาทใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผู้ร้องดำเนินธุรกิจเป็นตัวแทนขายเรื่อยมาจนกระทั่งในปี ๒๕๖๐ ผู้ถูกร้องไม่ประสงค์ที่จะต่อสัญญากับผู้ร้องอีกต่อไป ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ก่อนที่สัญญาจะสิ้นสุดลง ผู้ถูกร้องจึงได้ส่งข้อตกลงการเปลี่ยนผ่าน (Transition Agreement) มาให้ผู้ร้องลงนาม โดยเสนอที่จะจ่ายเงิน รวมจำนวน XX,XXX เหรียญสหรัฐ เป็นการตอบแทนหากผู้ร้องยินยอมลงนาม แต่ข้อตกลงดังกล่าว ปรากฏข้อความในลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ร้องในการฟ้องร้อง ร้องเรียน หรือเป็นพยานในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงไม่ยินยอมลงนาม ต่อมาในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ผู้ถูกร้องส่งเจ้าหน้าที่ เข้าตรวจสอบผู้ร้องตาม Sale Agent Agreement และมีการโต้แย้งกับผู้ร้องถึงอำนาจหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบ โดยหลังจากที่การตรวจสอบสิ้นสุดลง ในเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ผู้ถูกร้องได้ส่งข้อตกลงระงับข้อพิพาท (Settlement Agreement) มาให้ผู้ร้องลงนาม ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวปรากฏข้อความในลักษณะที่เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ร้อง ในการฟ้องร้องเช่นเดียวกับ Transition Agreement แต่มีการหักค่าธรรมเนียมในการเข้าตรวจสอบกับผู้ร้องด้วย ผู้ร้องจึงไม่ยินยอมลงนาม ต่อมาในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ผู้ถูกร้องจึงหาทางยุติข้อพิพาททางคดีด้วยการเจรจายอมความกับผู้ร้อง โดยเสนอที่จะจ่ายเงินค่านายหน้าเต็มจำนวน โดยไม่หักค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ รวมทั้งเสนอที่จะจ่ายเงินเพิ่มเติมให้แก่ผู้ร้องเนื่องจากผู้ถูกร้องตรวจสอบ พบว่า บริษัท ง. ค้างจ่ายค่านายหน้าแก่ผู้ร้องด้วย ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องจึงเสนอ Settlement Agreement ฉบับที่สอง ให้ผู้ร้องพิจารณา แต่ผู้ร้องไม่ยอมรับข้อเสนอ ซึ่งภายหลังปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องควรต้องนำข้อพิพาท เข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ตามที่กำหนดไว้ใน Sale Agent Agreement

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวม ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. พฤติกรรมของผู้ถูกร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. ผู้ร้องและผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่
๓. ผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด กระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่
๔. ผู้ถูกร้องกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการแรก คือ พฤติกรรมของผู้ถูกร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า ผู้ร้องและผู้ถูกร้องทำข้อตกลงตัวแทนขายอันเป็นสัญญาพิพาทหลักเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้สัญญาสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่พระราชบัญญัติ

การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีผลใช้บังคับ แต่เนื่องด้วยผลของข้อตกลงตัวแทนขายกำหนดไม่ให้ผู้ร้อง ประกอบธุรกิจแข่งขันกับผู้ถูกร้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นระยะเวลา หนึ่งปี เกิดขึ้นหลังจากสัญญาสิ้นสุดลงในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ และมีผลต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ประกอบกับพฤติกรรมการยึดหน่วงเงินค่าประกันนายหน้าเพื่อบีบบังคับให้ผู้ร้องยินยอม ลงนามในข้อตกลงการเปลี่ยนผ่านและข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว กรณีจึงสามารถ นำพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกร้องได้

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการต่อมา คือ ผู้ร้องและผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจให้บริการ ฐานข้อมูลงานวิจัยและให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้ร้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภท บริษัทจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม และความปลอดภัย ทางด้านเครือข่ายในฐานะตัวแทนขายของผู้ถูกร้อง ดังนั้น ผู้ถูกร้องและผู้ร้องจึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการถัดมา คือ ผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด กระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า พฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่กำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ร้องประกอบธุรกิจแข่งขันกับผู้ถูกร้อง เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่สัญญาสิ้นสุดลงในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหนึ่งปี คือ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ประกอบกับพฤติกรรมการของผู้ถูกร้องที่มีลักษณะ เป็นการยึดหน่วงเงินค่านายหน้าเพื่อบีบบังคับให้ผู้ร้องยินยอมลงนามในข้อตกลงการเปลี่ยนผ่านและข้อตกลงระงับข้อพิพาท เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ จึงสมควรพิจารณารายได้ของผู้ถูกร้องในปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๑ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องมีรายได้ในปี ๒๕๕๙ จำนวน XX,XXX,XXX บาท และในปี ๒๕๖๑ จำนวน XXX,XXX,XXX บาท กรณีจึงไม่เข้าเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด เนื่องจาก ผู้ถูกร้องมียอดเงินขายไม่ถึงหนึ่งพันล้านบาท ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่ง มีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคสอง ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้อง มิใช่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้าย คือ การที่ผู้ถูกร้องกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ร้องประกอบธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแข่งขันกับผู้ถูกร้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นระยะเวลาหนึ่งปีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลงและยึดหน่วงเงินค่านายหน้าเพื่อบีบบังคับให้ผู้ร้องยินยอมลงนามในข้อตกลง การเปลี่ยนผ่านและข้อตกลงระงับข้อพิพาท เป็นการกระทำที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า กรณีผู้ถูกร้องกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ร้องประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแข่งขันกับผู้ร้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นระยะเวลาหนึ่งปีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลง ผู้ร้องได้เจรจาต่อรองรายละเอียดในประเด็นดังกล่าวกับผู้ร้องก่อนลงนามในข้อตกลงตัวแทนขาย ประกอบกับเมื่อพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นของผู้ร้องในการกำหนดเงื่อนไขจำกัดการแข่งขันที่เป็นไปเพื่อปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาและข้อมูลความลับทางการค้าของผู้ร้อง ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมิได้เป็นการปิดช่องทางการประกอบธุรกิจของผู้ร้องโดยสิ้นเชิง ผู้ร้องยังคงสามารถประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือบริการอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากข้อตกลงนี้ได้ อีกทั้งขอบเขตพื้นที่ที่ห้ามจำกัดเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นระยะเวลาหนึ่งปี ลักษณะของข้อตกลงจึงมิใช่เป็นการตัดการประกอบอาชีพของผู้ร้องทั้งหมดโดยเด็ดขาด เพียงแต่เป็นการห้ามประกอบอาชีพบางอย่างที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับผู้ร้องเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเป็นเสมือนสัญญาต่างตอบแทนที่รักษาสีทธิและประโยชน์ของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายโดยชอบในเชิงของการประกอบธุรกิจจึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ข้อสัญญาดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ พฤติกรรมของผู้ร้องจึงไม่เข้าลักษณะเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้ร้องอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๕๗ (ก) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

สำหรับกรณีผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมในลักษณะยึดหน่วงเงินค่านายหน้าเพื่อบีบให้ผู้ร้องยินยอมลงนามในข้อตกลงการเปลี่ยนผ่านและข้อตกลงระงับข้อพิพาท ข้อตกลงทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นข้อตกลงที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อตกลงตัวแทนขายอันเป็นเสมือนสัญญาหลักระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้อง ซึ่งข้อตกลงทั้งสองฉบับมีเนื้อความในลักษณะที่เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ร้องในการฟ้องร้อง ร้องเรียน หรือเป็นพยานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง ประกอบกับผู้ร้องได้โต้แย้งเกี่ยวกับจำนวนเงินค่านายหน้าที่ผู้ถูกร้องจะต้องจ่ายตามที่ระบุไว้ใน ข้อตกลงระงับข้อพิพาทซึ่งผู้ร้องและผู้ถูกร้องไม่สามารถเจรจาเพื่อหาข้อยุติได้จึงไม่ยินยอมลงนาม ดังนั้น ข้อพิพาทดังกล่าวจึงเป็นข้อพิพาทตามสัญญาหลักที่ผู้ร้องจะต้องนำข้อพิพาทนี้เข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงตัวแทนขาย กรณีจึงเข้าลักษณะเป็นสัญญาอนุญาโตตุลาการตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อพิพาทนี้จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอนุญาโตตุลาการ

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ร้องประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแข่งขันกับผู้ร้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นระยะเวลาหนึ่งปีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลงของผู้ถูกร้องไม่เข้าลักษณะเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้ร้องอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๕๗ (ก) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับพฤติกรรมยึดหน่วงเงินค่านายหน้าเพื่อบีบให้ผู้ร้องยินยอมลงนามในข้อตกลงการเปลี่ยนผ่านและข้อตกลงระงับข้อพิพาทเป็นกรณีพิพาทตามสัญญาหลักซึ่งข้อพิพาทนี้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของอนุญาโตตุลาการ จึงยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔